

ТРИ ЦЕНТИ в Злуч. Держ. Америка ПЯТЬ ЦЕНТИВ За кордоном

Тел. „Свобода“: BErgen 4-0897 — Тел. У. Н. Соку: BErgen 4-1016

THREE CENTS in the U. S. of America FIVE CENTS Elsewhere

ДЮІ НАКАЗУЄ ПЕРЕВЕСТИ СЛДСТВО НАД ЧЕРВОНИМИ СОТНЯМИ

Олбей, Н. Й. — Губ. Тамес Е. Дюї прийшов до висновку, що метушню коло Пікскіл 4 вересня спричинили комуністи і тому він дав наказ скликати спеціальну Велику судейську Лаву для перевірки, наскільки „зорганізовані комуністичні гвардії мають на-дів військовий характер“.

„Штурмові відділи і приватна міліція, всеодно, чи вони являються в білих одягах, брудних сорочках або в військових одягах, не можуть бути толеровані у стейті НьюЙорк“ — заявив губернатор. „Ми скасували Ку-Клукс-Клен, Вунд і не дозволимо на подібні комуністичні організації“. Губернатор оприлюднив що заяву після конференції з поліційними й судовими урядовцями та прокуратором повіту Вестчестер, який має юрисдикцію над місцем, де відбулися заворушення. Згадавши урядовці склали точний звіт з подій губернаторові. Дюї теж виявив, що під час метушні роблено фільмові знімки, які він пильно переглядав. Він признає, що під час першої демонстрації, тобто 27 серпня, поліція була неприготована, однак на наступну поліція вже зорганізувала силу з понад 1,000 осіб. Не зважаючи на те, яких 150 осіб було погурбованих. Губернатор прийшов до висновку, що поліція апала жертвою наперед приготуваного комуністичного плану, щоб опісля використати метушню для розголосу по цілому краю й цілому світі. Прокомуністичні сотні привезли з собою різну зброю, яка, хоч не є проти-законна сама в собі, то в руках товпи становить небезпеку. Серед учасників комуністичної імпрези, на якій виступив Пол Робсон найшлася гвардія безпеки з 2,500 осіб, яка була зорганізована і дисциплінована на військовий лад і мала при собі мачеві палестри, ножі до вітварання бляшанок, каміння, і чорний перець. Це все було готове на випадок, коли б поліція не дала собі ради. Окружний прокуратор, Джордж Фанелі, каже, що треба перевести перевірку, чи це не було частиною комуністичної стратегії, щоб викликати заворушення на районі тлі і для поширення протирелігійної ненависті.

КОМУНІСТИЧНИЙ ОБОРОНЕЦЬ ОСУДЖЕННЯ ЗА НЕПОСЛУХ СУДОВІ

Нью Йорк. — Під час переслухання і крутіства підсудного комуніста Карла Вінтера на суді за змову проти уряду, суддя Гарольд Медіна кількома наворотами признав прокураторові право навести документи на доказ постійної брехливості свідка. Виявилось між ін., що справжнє ім'я Вінтера є Філіпп Карл Вайсберг. Оборонець Гері Сечер постійно опирався допущенню документів на докази, а серед того почав клясти собі з висловів судді. Медіна заявив, що Сечер є признаний винним погорди для суду, однак не проголосив кару, яка його за це жде. Догодуються, що кара прийде після покінчення процесу.

БРАВДЕР ПЕРЕСТАВ БРАТИ ПЛАТНЮ ВІД КОМУНІСТІВ

Нью Йорк. — Колишній голова комуністичної організації в Америці, Ірл Бравдер, якого його партія скинула з проводу після переїзну статуту, став репрезентантом для продажу советських видань в Злучених Державах і з доручення Сталіна дставав платню за свою роботу. Він замкнув своє бюро в Брайент Парк Вилдинг при 42 вулиці в Нью Йорку, за яке платив місячно по \$100 і перенісся з цілим крамом до Йонкерсу, біля Нью Йорку.

ДОЛЕС ДОРІКАЄ ДЕМОКРАТАМ ЗА ПРИЗНАННЯ НЕВОГО ІМІГРАЦІЙНОГО ЗАКОНУ

Вашингтон. — Сен. Джан Фостер Доллес зголосив „приватний“ законопроект, для допущення до Америки кількох надцяти угорських капітанів, яких затримано на Еліс Айленд. При цій нагоді він скритикував демократичний провід сенату за недоцільну-

АМЕРИКА ДОМАГАЄТЬСЯ АКЦІЇ В СПРАВІ ТРЬОХ САТЕЛІТІВ

Вашингтон, 14 вересня. — Злучені Держави винесуть перед Об'єднаними Державами закид, що комуністична Болгарія, Угорщина й Румунія виказують вперте легковаження їхніх зобов'язань в мирових договорах, що вони будуть зберігати права людини. Це виявив секретар стейту, Дін Ачесон. До обвинувачень Америки прилучиться теж Великобританія.

Обі країни твердять, що комуністичні режими в згаданих державах, захопивши владу, розторопили опозиційні політичні партії, знищили свободу слова, заборонили богослуження і взагалі ограбили населення з демократичних прав.

ЗАХІДНІ МІНІСТРИ ПРОТИ АГРЕСІЇ НА БАЛКАНІ

Секретар стейту Дін Ачесон і британський міністер закордонних справ Ернест Бевин перевели дискусію над політичним положенням на Балканах. Крім загального комуністичного порозуміння в цій справі, стало звісним, що вони рішилися підтримувати позицію Югославії проти комуністичних держав Європи, однак не допустити до відвертих воєнних кроків на Балканах. Головно будуть змагати до того, щоб спинити Грецію виступити проти Албанії.

Шуман прийав на „розмови“. Роберт Шуман, французький міністер закордонних відносин, прийав кораблем де Грас до Нью Йорку. У розмові з кореспондентами він сказав, що не знає вислідів Англо-Американської конференції в справі долара і що він прийав тільки на „розмови“ а не для вирішення різних справ. Кореспонденти набрали переконання, що Шуман не має інструкцій від свого уряду і догадуються про такі можливості: Що конференція міністрів Чотирьох Потуг відбудеться перший раз у Нью Йорку; що оборона Пасифіку на лад оборони Атлантийського договору є докищо передчасна.

БЕНКЕТ У ЧЕСТЬ Б. ПОСЛА АНТОНА ГЛИНКИ

Едмонтон, Альберта. — У суботу 27 серпня — як сповіщають „Українські Вісти“ — у залі Месоніс Темпла зійшлися численні приятелі й прихильники суспільно-громадської й політичної діяльності колишнього федерального посла Антона Глинка, щоб висловити йому признання за довголітню працю. Після відкриття зібрання молитвою о. С. Шевчуком, ЧСВВ., промовляли пп. Іван Ісаїч, Василь Дорош, Андрій Жмурко, д-р Михайло Росляк з Едмонтону, а далі Петро Політло з Вільні, Іван Прийма з Редвей, Мих. Понич, посол до провінціального парламенту й адвокат в Ту Гілт та Юрій Хаба з Беверлі, який вручив п. Глинці золотий годинник, як подарунок від його виборців. Промовці ствердили великі ініціативні заслуги кол. посла М. Лучковича й Глинка. У відповідь п. Глинка сказав, що хоч він був послом з округу Вегревил, то він вважав себе репрезентантом усього українського громадянства Канади в оттавському парламенті і така була його поведінка. Привітні дати до зрозуміння, що вони повні одобрюють і доцінюють працю п. Глинка.

БОРІТЬБА У. П. А. ПРОДОВЖУЄТЬСЯ

Стокгольм, 15 вересня. — „Ді Балтік Ревю“ подає на підставі повідомлень Київської радіовисилки, що боротьба Української Повстанської Армії проти советської окупації в Україні продовжується, що мав підтвердити теж Сталінів гавальтер в Києві, Нікіта Хрущов. Він твердив про сильний спротив населення проти колективізації в західних областях України та про підтримку акцію українських націоналістів. Відділ УПА в останньому почав широкомасштабну акцію проти більшовицьких окупаційних властей в Станіславівщині та на Волині. В травні советський уряд був змушений вислати в район Станіслава ще додаткову дивізію військ МВД для боротьби проти УПА.

...А ПО ТОБІ ЖАЛЬ ВЕЛИКИЙ ПОЗІСТАВ!

ПОХОРОНИ КОМПОЗИТОРА МИХАЙЛА О.
ГАЙВОРОНСЬКОГО

В середу, дня 14-го вересня в полудне, українське громадянство мітрополітального округу Нью Йорку, а з ним і весь український нарід відправили на вічний спочинок одного з найкращих синів України, активного учасника Визвольних Змагань, старшину Українських Січових Стрілецьких, головного капелмайстра Армії Української Народної Республіки, великого патріота, прикладного громадянина і видатного композитора, спіл-творця української стрілецької пісні, Михайла Ореста Гайворонського, прощаючи його в останні слова його пісні: ...а по тобі жаль великий позістав!

Михайло О. Гайворонський помер в неділю, дня 11-го вересня, в годині 8-мій ввечері, в своєму мешканні у Форест Гітс в Нью Йорку, після довгої і важкої недуги, що прикувала була його до ліжка на повних сім років. Тіліні останки покійного до похорону лежали в похоронному заведенні Петра Яреми при 7-мій вулиці в Нью Йорку, де у вівторок, дня 13-го вересня в год. 8-мій ввечері відправлено Панахиду.

То плаче Україна...

Панахиду відправив о. С. Журавецький, ЧСВВ., парох церкви св. Юра. Вже на довго перед відправою похоронна каплиця, коридор та вулиця перед нею були заповнені справді жалібною громадою. Між привними видно багато зі стрілецькими відзнаками, багато загально відомих провідних громадян і багато молоді. Всі прийшли в останню попрощати цю людину, що в слабому тілі мав таку сильну і велику та творчу душу і таке благородне серце. Давні товариші зброї, голови яких вже вкрилися сивиною, ті що продовжували з покійним службу Україні на цій вільній землі і ті, що тут опинилися в останньому, представники всіх діянок нашого життя і всіх прощарків громадянства, і зокрема молоді, схиливали свої голови перед пам'яттю незабутнього Михайла Гайворонського. Під час відправ всі співали і всі плакали. В каплиці багато вішів і цвітів. Молодь мітрополітальної округи, для якої він був найбільшим приятелем учителем

Прощають Друга...

Від Стрілецької Громади та від приятелів і друзів попрощав Покійного голова Стрілецької Громади та довголітній і один з найближчих друзів Покійного, Дмитро Галич. Протягом останніх сімох років недуги Покійного, він відвідував його кожного тижня, а в цій хвилині вже з першим словом почав заломлюватися його голос і він тільки коротко попрощав Покійного, згадуючи його найбільші чесноти як воєнка, громадянина, композитора і приятеля. Бесідник зокрема звернув увагу на хрустальний характер Покійного та на його безкомпромісовий активний патріотизм. В своїх композиціях Покійний зокрема намагався підкреслювати їх український характер та докладав найбільших зусиль, щоб цей український народний характер зберігався в усіх українській музичній творчості.

Від Українських Січових Стрілецьких працув Покійного д-р Володимир Калина. Співаючи композицію Покійного про журавлів, що відлітають сірим шляхом у вирій, стрілець і на гауку не приходило, що слова цієї пісні з такою точністю доведеться достояти до Покійного. Кличуть стрілецьке братство звикло було називати Покійного Михасем. Михасем він залишився для стрілецької усе життя і Ми-

(Довіщення на стор. 4-тій).

ВИШІНСЬКИЙ ОЧОЛЮЄ СОВЕТСЬКУ ДЕЛЕГАЦІЮ НА СЕСІЮ О.Н.

Москва, 15 вересня. — В місцевих колах закордонних дипломатів викликала загальне зацікавлення повідомлення, що советський міністер закордонних справ, Андрій Вишинський, рішив сам очолювати советську делегацію на сесію Генеральної Асамблеї Об'єднаних Націй, що має початися в найближчий вівторок, дня 20-го вересня. Це з одного боку вказувало б на велику увагу советського уряду до цієї сесії, як теж на можливість видання Совстами деяких справ більшого значення. Відомо, що Советський Союз досі використовував міжнародну машину Об'єднаних Націй для своїх пропагандистських цілей. Тепер видається думку, що в деякому зв'язку з цим могло бути й призначення Вишинського міністром закордонних справ на місце Молотова, бо Вишинський є загально відомим спеціалістом від пропаганди. Окрему увагу звернувши на факт, що Вишинський, перед від'їздом до Нью Йорку на чолі великої советської делегації, був гостем на приватному прийнятті, що його влаштував американський амбасадор, адмірал Аллен Дж. Кірк, в своїй приватній резиденції в Москві.

Це був перший випадок, що советський міністер закордонних справ взяв участь в приватному прийнятті американського дипломата. Крім Вишинського, в склад советської делегації входять ще такі відомі особи: заступник міністра закордонних справ та постійний советський представник в ОН, Яків А. Малів, амбасадор Олександр С. Панюшкін, С. Цараліш, д-р Арутюніян та інші. Між делегатами нема А. Громика.

І натхненником, зложила до його стій свій вінок, співаючи опрацьовану Покійним пісню на останній фестивалі „Гомін України“. Доспівавши до слів: „Ой Михайле, Михайлочку, прийми нашу співаночку, співає Україна...“ голоси почали ломитись, бо спазми ридання почали здавлювати горла. Теж слова опрацьованої Покійним пісні „Ой Морозе...“ застрягли в горлі і так і не відспівано.

Відомий провідник християнсько-демократичної партії, д-р Конрад Аденауер, був вчора рекомендований нововибраним президентом Гейсом на канцлера західнонімецької федеративної республіки. Сьогодні рано над цю кандидатурою голосуватиме Бундестаг. Вже вчора прийшло між президентом та поодинокими членами парламенту й партії до деяких непорозуміннь щодо інтерпретації континенту, зокрема щодо визначення нею прав і повноважень президента.

АДЕНАУЕР ІМЕНОВАНИЙ КАНЦЛЕРОМ НІМЕЧЧИНИ

Бонн, Німеччина, 15 вересня. — Відомий провідник християнсько-демократичної партії, д-р Конрад Аденауер, був вчора рекомендований нововибраним президентом Гейсом на канцлера західнонімецької федеративної республіки. Сьогодні рано над цю кандидатурою голосуватиме Бундестаг. Вже вчора прийшло між президентом та поодинокими членами парламенту й партії до деяких непорозуміннь щодо інтерпретації континенту, зокрема щодо визначення нею прав і повноважень президента.

БРИТАНІЯ ОСТЕРІГАЄ АТЕ- НИ ПЕРЕД НАІЗДОМ НА АЛБАНІЮ

Лондон, 15 вересня. — Кілька днів тому в Атеніх повідомлено, що грецька делегація на сесію Генеральної Асамблеї одержала доручення попередити міжнародну організацію, що грецький уряд рішучий повести боротьбу проти більшовицьких партизанів теж на альбанській території, якщо Албанія не припинить своєї інтервенції в грецьких справах. Вчора тут повідомлено, що британський уряд мав поради урядові Греції здержатися від такого кроку, що міг би ще більше скомплікувати справу на Балканах. Ця сама проблема мала бути теж предметом нарад між державним секретарем Ачесоном та британським міністром закордонних справ Бевіном.

У СПІХ АМЕРИКАНСЬКИХ ВОЄННИХ ВІПРАВ В НІ- МЕЧЧИНІ

Нюрнберг, 15 вересня. — Оцінці військові маневри американських збройних сил в Німеччині, перші після створення спільного штабу всіх родів зброї, продовжуються з великим успіхом. У зв'язку з цим американське військово командування заповіль можливість створення теж в Німеччині постійного об'єднаного штабу сучасних морських і повітряних збройних сил. В комунікаті говориться, що „спільні авіації виявили тепер ясніше ніж будь-коли, що армія, фльота й авіація можуть діяти спільно та в повній згоді як одна невіддільна цілість“.

ФРАНЦУЗЬКІ КАРДІНАЛИ ОСТЕРІГАЮТЬ ПЕРЕД БОЛЬШЕВИЗМОМ

Париж, 15 вересня. — Всі чотири кардинали Франції вчора вчора спільно послали до вірних, закликаючи їх точно придержуватися декрету Апостольської Столиці з 13-го липня, на підставі якого „забороняється католикам давати свої імена або будь-яку піддержку комуністичним партіям“.

ЗНОВУ СПРАВА ІТАЛІ- СЬКИХ КОЛОНІЙ

Лондон, 15 вересня. — В британських урядових колах вважають, що справа колишніх італійських колоній в Африці буде знову видвинута на найближчій сесії Генеральної Асамблеї Об'єднаних Націй та що тепер існують можливості остаточно поладити цю справу.

ІЗРАІЛЬ ПРОТИ ІНТЕРНА- ЦИОНАЛІЗАЦІЇ ЄРУСА- ЛИМУ

Тель Авів, Ізраїль, 15 вересня. — З поінформованих джерел тут заявляють, що уряд Ізраїля буде боротися всіми силами проти видвигненого в останньому плану інтернаціоналізації Єрусалиму. В місцевій пресі заявляється, що Ізраїль ніколи не погодиться на відривання цього міста від цілості його території.

В ПОЛЬЩІ ЗАСУДЖЕНО НА СМЕРТЬ ДВОХ КАТОЛ. СВЯЩЕНИКІВ

Варшава, 15 вересня. — Польський комуністичний суд в Лодзі засудив вчора на кару смерті двох католицьких священників. Обом їм закидувано співпрацю з німцями та зраду під час війни.

КОМУНІСТИ ПЕРУТЬ СВОІ БРУДИ

Београд, 15 вересня. — Вкортці має початися в Будапешті судовий процес проти визначного мадярського комуніста і буюшого міністра закордонних справ, Ляшля Райка, обвинуваченого в змові з Тітом проти відданого Москві уряду Мадяричини. При цій нагоді видається всілякі міжнародні комуністичні бруди, що своєю історією сягають ще до громадянської війни в Іспанії.

СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	\$7.00	One year	\$7.00
На рік	\$3.75	Six months	\$3.75
На три місяці	\$2.00	Three months	\$2.00
В Джерсі Сіті і Закордонно:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	\$10.00	One year	\$10.00
На рік	\$5.25	Six months	\$5.25
На три місяці	\$2.75	Three months	\$2.75
Число в понеділок (англійською мовою):		Monday's Issue (the Ukrainian Weekly, English language supplement):	
На рік	\$2.50	One year	\$2.50
На рік	\$1.50	Six months	\$1.50

Кожна зміна адреси коштує 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає.

Адреса: "СВОБОДА", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

НЕ ВІДМОВЛЯЙТЕСЬ ПРИЙНЯТИ!

До кінця цього місяця прибуде до Злучених Держав 10 нових транспортів з Німеччини з "Ді Пі", між якими буде 3,000 українських скитальців.

Тільки подумати: Ще не так дуже давно ми журилися і нарікали, що ЗУАДКомітет так мало дістає українців до Америки, а тепер цей Комітет нас повідомляє, що впродовж найближчих двох тижнів прибудуть уже тисячі українських скитальців.

Виходило б, що наші серця повинні б наповнитись великою радістю, бо здійснюється те, до чого ми прямували, над чим трудилися у Вашингтоні чи Франкфурті, на що ми складали грошеві жертви. Що більше, ми не тільки дістанемо за два тижні три тисячі нових українців до Східної Європи, але ми могли б дістати впродовж двох місяців ще три тисячі українських родичів, себто біля 15,000 нових українців до Америки.

Ці два факти є тепер перед нами. Це вже не фантазія, не надія, що може дістанемо сюди наших скитальців і може виберемо їм дозвіл на візд. Це вже дійсність, коли йдеться про те, чи вони можуть дістати дозвіл на візд до Америки. Урядові перешкоди переможені, а залишилась ще тільки одна перешкода і тою перешкодою — є тільки ми самі.

Перед нами тепер ясне питання: Хочемо ще скріпити українську громаду в Америці новим, чесним і патріотичним елементом, чи не хочемо?

Немає сумніву, що всі ми відповімо: Хочемо! Та в цьому випадку треба дати негайну відповідь не тільки доброю думкою і щирим серцем, але теж і ділом. Треба знайти по наших громадах тимчасове приміщення для тих нових наших братів і сестер, треба доложити старань, щоб їм допомогти знайти працю.

Немає тепер часу на великі дискусії й розмови про те, чому ця справа застала нас неприємними. Ніщо не допоможе нашим скитальцям в Німеччині, що можуть дістатись до Америки, коли будемо скидати один на одного вину за те, чому скорше не подбано про цей порятунок. На все є різні причини, різні відповіді й виправдання. Бо навіть якщо це все розяснити, то всеодно воно нам нічого не допоможе. Що не було б, нам треба — і це найважливіше — гідно й чесно докінчити велике гуманітарне та патріотичне діло рятунку якнайбільшого числа наших скитальців від неминучої смерті, яка їх жде від Сталіна та його наймитів.

Усіх скитальців, що ще можуть і повинні до нас дістатись, можна б дуже легко вирятувати і тут їх примістити, коли б усе наше громадянство поставилось до цієї справи в цій хвилині в такий спосіб, як треба б поступати віруючому християнинові, доброму американцеві й щирому українцеві. Не хочемо припустити, щоб ми інакше поступили, щоб ми не отворили в тієї останньої мінуті рятунку далішим тисячам наших скитальців дверей наших хат, наших народних домів, наших церковних галей та щоб ми не отворили теж і своїх кишень і не зложили жертви на цей рятunek. Ціла наша суспільність покритись чорною плямою, коли цього не послухає і не виконає свого обов'язку. Звертаємо на це вже тепер увагу і прохасмо усі наші організації та усіх наших передових людей по громадах узяти собі цю справу до серця, і то зараз, бо справа ця не терпить уже ніякої проволочки.

Економічна сторінка іміграції

Для українців, приїжджаючих свіжо з Європи, виглядає дивним, що в руках американських українців так мало фармів, підприємств чи фабрик. «Якщо, на фармах, заселених українцями, нема місця для однієї родини? Нема зайняття в робітні, заводі?» — питають часто скитальці, шукаючи якогось притулку і праці. Але дійсність така, що українці в Злучених Державах мають дуже мало своїх фармів або своїх робітень. Коли й є яка фарма, то вона своїм одним в якійсь степі, а справжній українська фермерська громада притулилась аж в Норт Дакоті, але й звідтам мало вістей про можливість приміщення нових імігрантів.

Оця майже трагічна ситуація мусить звернути увагу не тільки самих імігрантів, але теж і старших громадян українського роду, на основні нестачі в наших загальних громадських житті. Не йдеться про те, щоб колись в майбутнє дати пристановище якимсь новим імігрантам, тільки про те, щоб налагодити життя української спільноти на підставах, загально прийнятих в Америці.

Вже в теперішніх дописах нових імігрантів до часописів слідє їхнє наставлення до загальних справ. Пильний читач може вичитати з них необхідність творення культурного осередку; відновлення театрального мистецтва; налагодження церковного життя; поширення інформаційної служби про українську справу; способи збереження національних традицій; і т. д., і т. п. Та нема де правди діти, а про економічно-бізнесові підстави існування української громади пишеться найменше.

Економічне життя не є головною ціллю людини, однак воно є природне. Якщо людина не має засобів до фізичного існування, не можливе й духовне життя. Як би тільки обмежитися до заспокоєння необхідних природних потреб, тоді прийшлося би людям жити на лад анахоретів у пустелі і не шукати вищих форм зорганізованого життя. У теперішніх відносинах тільки одиниці можуть бути пустельниками, а загаль мусить такти подбати про всесторонній добробут, включаючи й матеріальний.

Америка це край усіх можливостей, а зокрема економічного розмаху. Може український імігрант лізти в нідро землі й звідти в характері копальника видобувати чорне золото для підприємця, то чому той самий імігрант не може приспособитися до бізнесового життя й покласти основні для своєї майбутньої доргою самостійної праці, не-

залежно від примх „боса“? Як приспособитися до бізнесового життя, на це точних правил нема, як зрештою нема правил для приспособлення до звичайної заробітної праці. Є тільки загальна засада: Якщо людина не може подолати якомусь завданню, тоді шукає спільників та співпрацівників. Спільки бувають на звичайний, тобто капіталістичний лад, а бувають теж і кооперативні. Цілі спілки і кооперативні такі різноманітні, як різноманітне є саме життя: продукційні, консумційні, для обслуговування людей і ін. Місця різноманітні, залежно від згуртування людей, які потребують товару, обслугову або постачання. Треба тільки оглянутися.

Ще застанова над старшими й молодшими особами. Для молодших надаються міста, бо вони мають час приспособитися. А для старших? У відповідь на це думка огородинка, Карла Клайна з Нью Йорку, який щойно відіслав утрачений зір. У щоденних часописах передано такі його погляди: „Я тепер

НІМЕЧЧИНА НА ПЕРЕЛОМІ

Вибрані демократичним порядком представники 45 мільйонів німецького населення західних зон вибрали в дні 12 вересня Теодора Гойса першим президентом твореної тепер на руїнах гітлерівського Райху західно-німецької федеративної республіки. Це є одним з останніх кроків до остаточного оформлення нового державного організму, апробованого західними альянтами. До речі Гойс є третім президентом, якого Німеччина мала в загаль. Два перших, Еберт і Гінденбург, були після повалення кайзера у висліді програної німцями першої світової війни. Новий президент, що походить зі старої ліберально-демократичної школи, символізує новий і переломовий розвиток, по якому йде тепер переможена Німеччина. На ділі, президент є більше символом, бо його влада сильно обмежена конституцією. Німці, виходило б, вже мають досить „сильної влади“ та „сильних фюрерів“ з необмеженими повноваженнями й рішучі задержати найбільшу владу для самого народу.

Нова німецька держава не включає всіх німецьких територій, бо ціла східна частина країни є під советською контролю. Проте, це, що діється в західних зонах, можна без сумніву вважати загально-німецьким розвитком та виявом збірної волі німецького народу. Ті, що під Советами, не-

підуть на огородинний бізнес і надіюся по якимсь часі набутти дешеву фарму. Однак до цього треба капіталу, а тепер я не маю ні цента при душі! Описав він додав ще пояснення: „Я не люблю міського життя, хоч би навіть у моему Брукліні. Темпо життя в місті зашвидке. Коли вам приходиться всісти на автобус, то треба або когось штовхати, або вас хтось штовхне. Тільки на фармі ви маєте спокій до праці“.

Пересічний український громадянин-імігрант це колишній житель села. Чому не покористуватися вродженим талантом і не почати в Америці обробки землі? Земля наша мати. Коли прийдуть і найчорніші хвилини в житті, земля пригортає людину і врятує її від голодової смерті. Навіть в Америці не треба великих земельних просторів для прожитку. Треба тільки знати, що на землі плекати.

Те, що занедбала колись стара українська іміграція, можна направити тепер, коли приходить нова. Сусідське поселення дасть нам теж належне згуртування своїх сил для втримання рідної традиції.

сміють мати ані волі, ані голо-

су. Створення західно-німецької республіки ще не означає повного повернення суверенності німецькому народові. Навпаки, це є тільки першим кроком на шляху до неї, а даліший розвиток залежатиме головню від самих німців. У відповідь на критику британського уряду за його політику в Німеччині, ми свого часу чули авторитетні британські докори в американській бік за домагання безумовної капітуляції Німеччини. Після того, там був залишений повний хаос і без будь-яких можливостей виходу з нього. Західним союзникам довелося досліжно творити все від початку та налагоджувати адміністративну країну від найнижчих клітин, поборюючи рівночасно тисячі всяких труднощів, що їх на всіх ділянках насували обставини та вічно підризували більшовицька п'ята колона. Беручи це до уваги, муситься признати, що за чотири роки зроблено чималий прогрес до теперішнього нового державного оформлення тої Німеччини, яка — по словам новоствореного президента — однаково потребує Європи, як Європа потребує її.

Новий уряд Німеччини подуманий західними альянтами насамперед як демократично-конституційна інституція, з якою „можна б говорити“. Західні демократи вели війну не на те, щоб підбивати інші на-

Микола Кокольський.

ЖЕРЕБ КИНЕНИЙ

Визов і боротьба большевизму з релігією почалися не тоді, коли югославські комуністи судили голову хорватсько-католицької церкви, архієпископа А. Степана. Не тоді, коли мадарські комуністи зломали кардинала Міндсента і замкнули в тюрму. І не тоді, коли чеські комуністи по вулиці викричали і висвистали зі святині архієпископа Я. Берна, та відмежували від світу. Ні! Вона почалася далеко скорше. Почалася з тією самою хвилюю, коли большевизм прийшов до влади на просторах „родини“, а в пер-

роді, але щоб їх визволити від їх власних тиранів та створити передумови до тривкого замирення і добробуту та спільного прогресу в світі. Це має своє незбите підтвердження в їх політиці в переможених країнах. Італія, що своїми змінами під кінець війни врятувала свою державну форму, протягом відносно короткого часу дістала не тільки мировий договір, але й стала рівноправним партнером та союзником переможців. Німеччина, натомість, з вигаданою нею тоальною війни виїшла тоально переможеною і в ній треба було заводити тоально новий лад, що тепер вже добігає до свого завершення. Після створення нового німецького державного організму та його уряду, черговим кроком буде мировий договір, даліше повернення суверенності німецькому народові та виключення його в сем'ю вільних націй світу.

В цьому лежить ціла переломовість теперішніх подій в Німеччині. Бо даліший розвиток в тій країні переможця залежатиме від становища німців в цій переломовій стадії. Німці повинні тепер викинути на практиці, що вони можуть і хочуть жити в цивілізованій сім'ї народів без кафтана безпеки. Зі західних союзів найбільш недовірливо до цього ставиться Франція і вона має на це оправдані причини. Америка і в цьому випадку держиться своєї засади про „трай егейн“ та бажала б дати німцям правдоподібні та останню нагоду зажити вільним і мирним життям у мирному і вільному світі. Треба сподіватися, що при цьому американський уряд поробить теж всі заходи обережності, щоб ця мирна нагода не була використана німцями для інших цілей ніж вона признана.

Щу чергу на українських землях.

Большевики знали дуже добре слабі місця російського казньонного православ'я, що бу-

ло підпорою зневаженого царизму та русифікаційним знаряддям інородців, але не вміло вдержати тісного, душевного зв'язку між церквою і вірними. Та по розвалі Росії вже короткий період організації української державності вплинув додатно теж і на церковне життя в Україні. Чимало душпастирів пішло за голодом рідної крові, організувалося суто українська, автокефальна церква. Однак цей тісний зв'язок української церкви з народом був большевикам дуже не на руку. І тому вдарили вони цілою силою теж і в українське церковне життя. Замикання і гідка профанація святинь, руйнування церков навіть високоавартичних під оглядом мистецтвом чи історичним, кпини з релігійних почувань словом і письмом, терор супроти духовенства і вірних, це все знані большевицькі методи боротьби з релігією.

Тільки обиватель з тієї сторони греблі не хотів того всього бачити, та навіть в те вірити. Та незабаром стали появлятися грізні знаки, що не вистували тому обивателю добра. Нацистичне „божевілля“ в Німеччині, що чомусь то зверталося проти релігії та християнської моралі, патріотична дурійка в архієпископській Польщі, що чомусь то руйнувала православні святині, або насильно відбирала їх від своїх же громадян, те все були вже ознаки большевизму по цей бік греблі. Та обиватель усе ще добродушно усихався — моя хата з краю.

Прийшла друга світова війна. Большевики перенесли свої прапори далеко на захід, тай загосподарювали на „звільнених“ землях по своїх зраках, випробованим довготривалою практикою. Перша на чергу прийшла українська католицька церква на західних українських землях. Насильне накиннєння казньонного православ'я, знущання, тюрма, табори праці, мук, смерть, отсе той кривавий шлях, яким вона йде. А потім прийшла на чергу церква в Югославії, Мадяріщині, Румунії, а останню в Чехословаччині. І чимраз сильніше наступає большевизм, в першу чергу на католицизм. Та це не значить, що не католицькі віровизнання комуністи будуть шанувати. Ні! Вони тільки ділять свою боротьбу на етапи з тактичних мотивів. Переслідування болгарських протестантів це заповідь грізного майбутнього і для тієї церкви зі сторони большевиків. Толерувати вони будуть тільки казньонну церкву, таку, яка стане повною на їх

(Довіщення на стор. 4-й)

К. ПЕТРУС

СОВЕТСЬКІ АРЕШТАНТИ

ПРИСВЯЧУЄТЬСЯ ОВДУРЕНИМ ЧЕРВОНОЮ ПРОПАГАНДОЮ.

115)

Десятих відійшов до інших гуртків і ланок, розсипаних по тайзі, а ми ще енергійніше взялися допилювати середину стовбура. Дерево вже було підрізане з усіх боків на всю довжину півтораметрової пилки, але воно все ще вперто стояло і не падало. До кінця робочого дня лишалося не багато, як пів години, і нам хотілося, хоч би там що, повалити цю махину. Промучили ми ще хвилину двадцять і, нарешті, почувся тріск, стовбур здригнув, хитнувся в один бік, ще раз крякнув і грізно став падати на землю. Ми відскочили в протилежний від падіння бік і, затамувавши

кінця.

Давидов сидів на величезному пенку і рахував його річні кола. Сосна мала п'ятсот двадцять років!

Він добув із кишені брудну ганчірку, витер обличчя, зітхнув і промовив:

— Оце те дерево! П'ятсот двадцять років! Росло собі, та й росло; що не рік, то й кілечко. Над його верховиною промчало п'ять віків нашої історії, починаючи від Ермака і кінчаючи нашими днями, і ніхто його не чіпав... А от приїшли ми — советські в'язні і — повалили його... в ім'я соціалізму. А що таке соціалізм, комунізм, большевизм і всякі інші ізми? Що це — безневинні теорії, чи жахливі поняття, від яких уже почала здригатися земля наша?

...Спочатку було Слово, і Слово було у Бога, і Бог був Слово... А якщо слово не від Бога, і не є Бог, то це слово від сатани... Як і не всяка влада є від Бога. Якщо влада від

Бога, то в цьому випадку це — сума більшості людських волі, об'єднаних однією релігійною і державно-політичною ідеєю, що керуються в своїй поведінці вічними поняттями добра і зла, проголошеними Біблією. В советському випадку це таксамо сума людських волі, які заперечують не тільки існування об'єктивної Істини — Бога Слова, але і загально-людських законів моралі і поведінки... Це — сума, складена з самих злочинних осіб, зібраних із темних низів людського суспільства. Советська влада і є наслідок цього злочинного аморально-християнського складання! І коли ця сума стане свесвітньою, людство зазнає катастрофи, і в страшній агонії воно зустріне свій кінець... А тим часом в цій агонії б'ється одна лише Росія...

Змучені надзвичайною працею, ми мовчки сиділи і слухали міркування Давидова, а він, дивлячись у темніючу хашу,

тайги, тихо пророкував:

...Друга світова війна, що ося розгорнулася, являє собою другий акт великих подій, що почалися в 1914 році. Це продовження світових нещастя, переднакреслених у книгах Біблії тисячоліття тому... На історичних шляхах так званого прогресу людство підійшло до нашої ери, до завершення останнього біблійського дня, тіні якого вже спускаються на всі виміри нашого життя, переповненого величезними кризами у всіх галузях знання... І тільки вибрані Божі чоловіки, подібно до верховин високих гір, освітлюються останнім промінням сонця на заході.

...Всі вартості знецінені, і на торговниці людських ідей зашилася одна лише гола, звіроподібна боротьба за існування вимуштруваних пітекрантів.

...Темні сили світобудови, заперечуючи Божество і вічність Його Істини, в галузі спо-

кувань і богословських сенсаций перейшли у всі клітинки людського буття, опанували свідомість більшості людей, вони регулюють норму поведінки їх від народження і до смерті. Вони створили особливий культ, в ім'я якого вже поставлено велетенські капітальні й ораторіюми, мобілізували всі хвили етеру і адептів усіх наук. І в цих капіщах апостолів цього культу, Гітлер і Сталін, своїми блудливими голосами правлять уже чорну мессу...

...Блюзнірство стало паролем робочого і святкового дня, девізом нашого молодого покоління, затягаючи нещасних у безодню моральної й фізичної загибелі. Безумні! Бруд, кинутий ними в небо, за законами притягання, впадає назад на їхні ж очманілі голови, і вони стануть ще нещасніші і зліші, поки не загинуть від меча, голоду та інших напастей... Бо „природа не терпить блюзнірства і кінець кін-

цем помститься за себе“.

...Все сплуталося на земній кулі. Чорне стало златим, а біле — чорним, п'їтмою — світлом, а світло — п'їтмою, зло — добром, а добро — злом. Чотириох „Евангелістів“ замінили Марксом-Енгельсом-Леніном-Сталіном, храм — комсомольським клубом або хатою-читальнею; безсмертну людську душу — безглуздом фізико-хімічним танцем атомів... Замість вільної творчої праці, ми маємо факхановщину, замість натхнення — соціальне замовлення, замість благословенного Богом хліборобства — колгоспне рабство...

ВОТУПАННЯ З ЧЛЕНІВ У. П. СОЮЗУ!

Боротьба за український театр

Початки побутового театру

З упадком Гетьманщини в Україні підупало теж культурне життя нашої країни. Шкільний театр, який розвивався по містах України, як теж своєрідний український Вертеп не дістали можливостей розвинути у світський український театр. Ще й за провадження кріпачтва, яке принесло зі собою й на Україну пауську примху — кріпачський театр, припинило цей перехід. Та все ж у 1789 році маємо постійний театр у Харкові, а в 1803 в Києві та Одесі. Згодом відкрили театри в Чернігові та Бердичеві. Київський театр робив враження своїми розмірами та урядженням; він мав два поверхи лож (32 ложі), партер з кріслами, як теж зі стоячими місцями і галерею. В театрі вміщалося 470 людей. В перший час у Києві не було постійної трупи, а приїжджали різні контракти. Приїжджали такі трупи теж до інших міст на час ярмарків. 1812 року починається нова доба харківського театру, де головним мотором є Григорій Квітка. Основ'яненко, який покинув тоді вже монастир і всю свою творчу працю віддав театрові, в якому працював, як автор і драматург, а згодом, як історик. Квітка збагатив нашу драматичну літературу знаменитим водевілем, який тоді панував у всіх театрах Європи, „Сватання на Гончарівці“, що майже до сьогодні не сходять з української сцени.

Та місцем справжнього відродження не лише нашого театру, але і мамого письменства і мистецтва взагалі призначено Полтаву. Тому, що тодішні театральні трупи на Україні були російсько-українські, теж і їх репертуар не був чисто українським. Правда, використовували ці трупи інтермедії та шкільну драму, але це не могло заповнити репертуару. Лише 1812 російський письменник Шаховський написав водевіль ніби українською мовою п.н. „Козак Стихотворець“. Мова цієї п'єси однак була така жадлива, що це обурило тодішніх українських працівників культури, а у висліді того обурення повстали такі дві визначні п'єси батька нашого літературного відродження Івана Котляревського, як „Наташка Полтавка“ та „Москаль Чарівник“. Та все п'єса Шаховського для історії нашого театру важлива, бо це вперше український світський театр дістав світську українську п'єсу з українського побуту. Разила тільки мова, але врівняв цей брак петербурзький композитор Катаріно Кавос, прилучивши до п'єси досить мелодійну музику, яка сприяла її успіхові.

Справжнім роком народження українського світського побутового театру вважають треба 1819. (130 років тому), коли то Котляревський виставив у полтавському театрі свою безсмертну „Наташку

Полтавку“. Про успіх цієї п'єси годі говорити. Вона донині не сходить зі сцени, а кожний знає її так, як знає „Кобзаря“. Спочатку звали її оперою, бо тоді у французькому театрі панувала комічна опера, яка згодом розвинулась в оперету, але елемент народної драми властивий їй зробив її репертуарною п'єсою, яка випередила теж репертуар московського державного театру. Партитуру до „Наташки Полтавки“ збирав Олександр Слічка, згодом другу Олександр Маркович, а вкінці Лисенко, користуючись партитурою Марковича.

Комедійно побутова основа, яка є в „Наташці“, та яка довго панувала в усіх того роду п'єсах українського репертуару, викликала теж багато наслідків. П'єса наплотилась стільки, що українсько-польська трупа Ленковського, яка виступала в Київському театрі в 30-тих роках, могла, не повторюючись, завжди ставити нову п'єсу. 1823 р. цей театр подав до цензури аж 172 п'єс. Бібліограф українського театру Михайло Комаров подає, що за час 1812-1881 в Україні було 175 українських п'єс. Між ними були теж і перекладні п'єси, але головні з популярних тодішніх драматургів, як Коцебу. Знаний був „Скупар“ Мольєра, і хто зна, чи котрийсь з театрів не ставив тоді Шекспірового „Гамлета“. Репертуар українського театру збагатив і Шевченко своїм „Назарем Стодолом“.

Та хоч був уже український репертуар і були великі талановиті працівники театру — то все ж такі український театр ще й тоді не мав повного національного обличчя. Головні театральні трупи були мішані, або російсько-українські, або польсько-українські. Ще й до того деякі корифеї українського театру, працювали теж і в російському театрі. Сам Шепкін постійно працював у Москві, та тільки приїжджав у Полтаву, чи в Харків, і тут організував українську трупу для вистав. Незалежний український театр зв'язаний з іменем Марка Кропивницького і з датою 1871 р., коли то Марко Лукич уперше виступив на сцені в ролі Стецька зі „Сватання на Гончарівці“ в Одеському театрі. Марко Кропивницький — це будівничий українського побутового театру і боротьби за український театр віддав він ціле своє життя, працюючи для нього, як його організатор, як драматург, як актор, і як режисер і вчитель театального мистецтва.

КУРКУЛЬСЬКА ВІЛІЯ

ЗБИРКА НОВЕЛЬ
ДОКЛЯ ГУМЕННА

Зміст: 1. Пахоші польових квітів; 2. Сонна чекає чуда; 3. Барбос Пятій; 4. Куркульська вілія.

Ціна 15 центів.

Замовлення враз з належністю
слати до:
„СВОБОДА“
P. O. BOX 346,
JERSEY CITY 3, N. J.

3 ЖИТТЯ ГРОМАДІ ОРГАНІЗАЦІЇ

БАБІЛОН, Л. АР. Закінчення Діточої Вакаційної Осесі та Літньої Школи О.О. Василіяна.

Хто був на списку дітей з приводу закінчення Діточої Осесі 28 серпня ц. р. у Бабілоні, Л. АР., цей міг наочно побачити, що значить ентузіазм праці. Цю велику роботу, багато більшу за усі сходящі різних організаційних і перерганізованих комітетів, зробив гурт людей, які під проводом о. д-ра В. Гавліча ЧСВВ перемогли усі труднощі й невгоди, усі прояви зневіри з боку громадянства і довершили великого діла. 79 українських дітей, в тому безплатно 10, за знижкою 37, знизок уділено на 1,765 дол. впродовж семи тижнів, тобто від 10 липня до 28 серпня жило й здорово харчувалося серед розкішної природи, в прекрасному приміщенні, кол. літній резиденції одного з американських мільонерів, недалеко моря та віддалено від шуму міста. Коли Нью Йорк та інші міста задихувались від жару й спеки. Зовсім правильно сказав о. д-р Гавліч, відчиняючи списки дітей, що творення таких осель чи півосель для нашого грядущого покоління, це перше наше завдання, думка творити школи дуже далека ще до реалізації, коли оселі можна творити зараз же, на місці.

На програму списку дітей, який тривав дві години (від 3-5 год. попол.) складалися в першу чергу хорові співі дітей, дівчаток і хлопців, що збірною відспівали „Ой видно село“, „І шумить і гуде“, „Човник хитається“, „Видиш брате мій“, „Ой у лузі червона калина“, „Як весело минає час“, „Ти пластуєш“ і т. д. Деякі пісні („Ой видно село“, „Човник“ чи „Видиш брате мій“) діти співали виконуючи ритмічні рухи. І тут мусимо з повним признанням згадати впорядчю концерту п. С. Стецуру: всі точки були так естетично підготовані, в таких помислових гарних костюмах, що в ні одній точці не вражало ніяке, найменше недотягнення, тимбільше, коли візьмемо під увагу, що це виконували маленькі діти.

Хори були переплітані декламаціями (декламували Єлисавета Бучак, Петрус Писецкий, Любомир Гумовський, Ришард Катамай й Петро Гевка) та сольовіспівами (у виконанні Маріяни Дячук і Мусі Лесків), був і віршований діалог „Хто ти дівчино мала“ у виконанні Бобі Куткевич і Дані Дячук. Та найкращою частиною свята були танки, збірні й поодинокі, які чисельно зібрана публіка гаряче оплескувала: танок циганок (у виконанні Оксани Романюк, Галі Іжак, Нусі Куріці, Міросі Спринської, Марти Ляшкевич і Лялі Стецури). Гопак (у виконанні Нани Оленицької, Дорки Мудрої, Роми Скоровагої і Маріяни Дячук) і танок метеликів у виконанні найменших дівчаток. Танкові соля виконували Остап Тершаковець (козачок), Люба Баран (Вальс, Чардаш і Козирдівка) і Василь Тершаковець (Чумак). Всі ці точки були бездоганно виконані, повні енергії й чуття, із подихом правдивого мистецтва. До якої міри ці танки зачарували публіку, хай свідчить факт, що коли чумак у своєму танку, згідно з програмою, упав на сцені, публіка ахнула з жаху, а одна пані вибігла з крісел, щоб рятувати танцюриста. Дуже миле враження зробила сценка нашого відомого письменника-есеїста М. Островерхиса „Грунт — то вітри погодились“, М. Островерхиса вміло підібрав сьогоднішній момент т. зв. „ворожнечі“ дітей нової і старої еміграції, зручно сплітаючи в розмову дітей відомі

американські фрази, що викликувало бурю сміху серед розбавлених глядачів і викликало в негодного привагого „старого“ й „нового“ емігранта різні думки на актуальні теми... Тут було б криво до для виконавців не згадати маленького Петруся Писецкого, який своєю безпосередньою „сценічною грою“ збирав справді заслужені оплески.

Діти подякували о. д-р Гавлічу ЧСВВ, вручаючи йому китицю квітів, від імені старшого громадянства подякувала о. докторові п. Клявдія Оленицька, яка у своїй короткій, річевій і гарно виголошеної, змістовній промові, зясувала ці умовини, серед яких ростуть українські діти, що не мають відповідної їм, рідної школи, ні потрібного для них українського вогнища, дому, де часто-густо говориться по американськи а які справді не знають дні вони діти... й протиставила тому вартість і заслугу цієї першої нашої оселі. При кінці знову поспі, перед співом дітей „О Україно“ і „Боже вислухай благання“, о. д-р Гавліч подякував усім зібраним, усім добродіям оселі, в першу чергу нашому визначному громадянину, відомому дівчачі-лікареві д-рові Романові Осінчукові, який безкоштовно й безкорисно кілька разів приїжджав до Бабилону з Нью Йорку й оглядав дітей, маючи їх у своїй лікарській опіці, проф. Б. Перфецькому, що із Філадельфії прибув на свято, щоб акомпанювати та іншим, які матеріально допомогли цьому першому починові.

Цієїж неділі, 28 серпня відбулося в церкві в Бабілоні спільне, Св. Причастя усіх дітей, а на кілька днів перед закінченням оселі сфільмовано оселю, заняття й забави дітей.

Перший крок рятувати наших дітей фізично й національно зроблено. Зроблено вдатно, з успіхом може не повністю матеріальним, але повністю моральним. Та ми не забуваймо що найбільшим капіталом нашим є діти, капіталом, який найкраще й найбільше рентується. Ніяка інвестиція, вложена хочби в не знати яке могутнє підприємство, так не рентується як інвестиція вложена в людину. А в слід за тим збірні оселі мають одну, величезну заслугу, зародки якої ми бачили уже по закінченню списку, коли діти працюючи зі собою, плакали: оселі століють молоді, різноякісні вдачі й погляди в одно, вони своїм життям, спільним заняттям, грою і забавами, витворюють моноліт, те, що нашої нації так дуже під цей час бракує а що пізніше не можуть уже зробити ніякі реферати, доповіді чи книжки.

І за цей такий вдалий і сміливий почин належить О.О. Василіянам щира подяка.
Гр. Луницький.

Чи Ви є вже членом Українського Народного Союзу? Якщо ні, то пам'ятайте, що Вам не можливо обійтися без забезпечення, а найкраще і найпевніше забезпечення дасть Вам Український Народний Союз!

СЛУЖБА БОЖА

в укр. гр.-катол. обряді
відправляється
у WASHINGTON, D. C.
в 10-тій год. рано щодні:
2131 LINCOLN RD., N. E.
Телефон: Michigan 5170

А НА ФАРМАХ

в 11-тій годіні в другій четверту неділю місяця:
ROUTE 2, MANASSAS, VA.,
біля Independent Hill, Va.
Телефон: Manassas 187721

Адреса душпастиря
Rev. W. WOZNAK
1938 Summit Pl. N. E.
Washington 2, D. C.

Спортівні Вісті

„УСТ“, НЬО ЙОРК — ПЕРЕМАГАЄ „ВАРШАВУ“ 2:0 (0:0).

Нью Йорк, 11 вересня „Red Hook Stadium“.

Склад „УСТ“: Ткаченко, Білецький, (Шмідель) Захевич, Ошудлак, (Цоцько) Палій, (Каратницький), Серант П., Цоцько, (Чорний) Олінець, Надберезний, Голюка Е., Суський, Поритко.

Спортове тов. „УСТ“, щоб перевірити свої сили, та якісді приготувитись до осінніх розгрівок, розіграло товариські змагання з польською дружиною „Варшава“ з вислідом 2:0 у свою користь.

Провід, впровадив аж 15 гравців, щоб вибрати одначку, яка незабаром приступить до розгрівок за осіннє мистецтво.

Після змагання запитав я пана Прудивуса, провідника спорт. дружини, щоб поділився зо мною враженнями гри. Він заявив: „Сьогодні ми в далеко крашому положенні як рік тому, бо нові набутки з Європи скріпили нашу дружину і дають певну заповуку перемоги“. І справді, оборона певна, з чистим викопом. Поміч — (найкраща частина) подачі „чисті“ і продумані. Напад високо технічно заавансований, але, на жаль, не все себе розуміє. (Тренінги!). Найкраще подобався в нападі Поритко, який своїм тягом на во-

рота противника створював дуже небезпечні позиції. Молодий воротар, це добрий набуток, який кілька разів інтервеновав з успіхом.

Перебіг змагань.

Гру починають поляки, але „УСТ“ перебирає ініціативу й веде її в сильному темпі та з великою перевагою аж до останнього свистка судді.

В першій частині „УСТ“ переводить кілька гарних акцій, скоро здобуває терен, дістається під ворота противника, але м'яч або мінється з цілю, або стає жертвою певного воротаря „Варшави“. З цікавих моментів першої частини можна занотувати гарний, далекий стріл Голюки Е., який воротар з бравурою відбиває майже на середину поля, як також наріжний Суського, встрілений справді майстерно, але воротар, в останній хвилині, майже чудом, ливить його. Так кінчиться перша півгра в нічию.

В другій частині „УСТ“ переводить гарну акцію правого стороною (Чорний), який стріляє на ворога, м'яч відбивається від поперечки, доходить до Суського, який притомним, плоским гострим стрілом здобуває провадження (4'). Щойно тепер починається справне бомбардування воріт противника. Поміч і всі інші формации заграють „як за добрих часів“. Атак навіть багато стріляє, але воротар інтервено впроу. Щойно 14' приносить ворота. Лівий помічник

гарно випускає Поритка, який минає оборону і стріляє найкращі ворота.

Я-Г-ей.

Заклик до молоді.

Провід „УСТ“ звертається до молоді, вступати в його члени, побільшуючи його ряди, бо там, де є кількість, там і якість. Молодь не повинна забувати, що фізична культура розвиває не тільки фізичні й духові прикмети одиниці, але, є водночас складовою, частиною духової і матеріальної культури людства.

Це зрозуміли давно вже культурні народи і зуміли втягнути в спортове життя у свою молодь аж до найстарших. Водночас Провід Спортивного Товариства звертається з проханням до старшого громадянства міста Нью Йорку й околиці, щоб відвідувало в більшості спортові імпрези і тим способом причинилося до морального підйому і матеріального успіху шляхотного діла — виховання молоді.

Всі в неділю на „лоно“ природи. Тут відітхнемо свіжим повітрям, забудемо на часок про всякі негоди, а оглядаючи гарну гру нашої спортової дружини, полинемо думками в наші славні городи Києва, Львова і Перемишля, бо грають тут змагуни, що не один раз боролися чесно слави українського спорту тих міст.

Я-Г-ей.

В кожній українській хаті повинен знаходитися часопис „Свобода“.

КОНЦЕРТИ

Української Капелі Бандуристів ім. Тараса Шевченка під мистецьким керівництвом ГРИГОРІЯ КИТАСТОГО

ВІДБУДУТЬСЯ В НАСТУПНИХ МІСТАХ:

КЛІВЛЕНД: СУБОТА, 1. ЖОВТНЯ 1949, MASONIC TEMPLE, 36th St. & Euclid Avenue. Початок 8:00 вечір.

ТИКЕТИ—можна зараз купити в українських осередках, Народних Домах і клубках, Jim Fergus Burrows Book Stores і тиждень перед концертом при касі в Masonic Temple.

ДІТРОЙТ: НЕДІЛЯ, 2. ЖОВТНЯ, MASONIC AUDITORIUM, Second Blvd. & Temple Street. Початок 8:00 вечір.

ТИКЕТИ—можна зараз купити в українських осередках, Народних Домах і клубках та Grinnell Bros. Music House, 1515 Woodward.

Дітройтський концерт спонзорований через Інтернешенал Інститут і Федерацію Американських Українців в Мішіген.

ШІКАГО: НЕДІЛЯ, 9. ЖОВТНЯ, CIVIC OPERA HOUSE, 20 No. Wacker Drive. Початок 8:00 вечір.

ТИКЕТИ—можна зараз купити в українських осередках, галлях і клубках, а два тижні перед концертом при касі в Civic Opera House.

ПІТСБУРГ: СУБОТА, 22. ЖОВТНЯ, CARNEGIE MUSIC HALL, 4400 Forbes St. Початок 8:00 вечір.

ЙОНГСТАВН: НЕДІЛЯ, 23. ЖОВТНЯ, STAMBOUGH MEMORIAL AUDITORIUM, 5th Avenue. Початок 8:00 вечір.

ТОРОНТО, КАНАДА: СУБОТА, 29. ЖОВТНЯ, MASSEY HALL, 178 Victoria Street. Початок 8:00 вечір.

ВАШИНГТОН: СУБОТА, 5. ЛИСТОПАДА, HOTEL STATLER.
На Бенкеті ЧЕТВЕРТОГО УКРАЇНСЬКОГО КОНГРЕСУ, скликаного Українським Конгресовим Комітетом.

УКРАЇНЦІ! ВІЗЬМІТЬ МАСОВУ УЧАСТЬ В КОНЦЕРТАХ УКРАЇНСЬКОЇ КАПЕЛІ БАНДУРИСТІВ. ТАКОГО ХОРУ В СУПРОВОДІ БАНДУРИСТІВ ШЕ НЕ ЧУЛИ І НЕ ЧУЛИ ТАКОГО ХОРУ ВІД ЧАСУ СЛАВНОГО УКРАЇНСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО ХОРУ О. КОШІЦЯ. КУПУЙТЕ ТИКЕТИ І ПРОДАВАЙТЕ ІХ АМЕРИКАНЦЯМ ТА ІНШИМ НАЦІОНАЛІСТАМ, ВО МАЄТЕ ЧИМ ГОРДИТИСЯ І ПОХВАЛИТИСЯ ПЕРЕД ДРУГИМИ. УКРАЇНСЬКА КАПЕЛЯ БАНДУРИСТІВ ЦЕ СЛАВА І ГОРДІСТЬ УКРАЇНЦІВ АМЕРИКИ І КАНАДИ!

НЬОАРК І ОКОЛИЦЯ! — УВАГА!

УКРАЇНСЬКА ПРАВОСЛАВНА ГРОМАДА
В НЬОАРКУ, Н. Дж.

— влаштує —

ВЕЛИКИЙ ОСІННІЙ ПІКНІК В НЕДІЛЮ, 18. ВЕРЕСНЯ 1949

(SUNDAY, SEPTEMBER 18, 1949)

В ПАРКОВИЙ ДОМ ПАРКУ

675-681 South 19th St., Newark, N. J.

Багато запрошуватиме Оркестра Братів Оліяричків.
Простіть всіх українців Ньюарку і околиці про членстві у нас. За примху забаву ручить — Комітет.

ПОХОРОНИ М. ГАЙВОРОНСЬКОГО

(Докінчення зі стор. 1-шої)

хасем відходить в могилу. На цвинтарі співав хор, зложений переважно з товаришів зброї Покійного, під проводом одного з них, о. М. Войківського.

Прощавай Друже! Живи Україно!

Над відкритою могилою, Покійного в останнє попрощав д-р Лука Мишуга, промовляючи в імені Дружини Покійного, від Стрілецького Братства, від народженої тут молоді та від цілого громадянства. Бесідник був, останнім з тих, що бачили Покійного ще в живих. На кілька днів перед смертю, Покійний, що вже не міг говорити, дав на письмі кілька записів щодо загального українського життя та описав свої останні побажання. Можна б сказати, що з іменем України на устах Він закінчив своє творче життя. В одній з композицій Покійного говориться про дуба, що „похилився понад став“ та про жаль великий, що по ньому позістав. Справді бо, жаль великий позістав по Покійному в серцях не тільки його Рідних, приятелів і знайомих, але цілком певно і всього народу. Це ж бо йде в могилу один з найкращих його синів. Він відходить у вічність, відходить до своїх друзів-героїв з-під Львова, Крут, Базару, з УПА, до тих всіх, що життя своє віддали за ті самі ідеали, для яких Покійний все своє життя боровся і трудився. Вони тепер привітають його між собою його ж пісню: „Живи Україно, живи, для краси, для сили і правди і волі!“

Ще останнє „Чуєш брате мій...“ і вільна американська земля на віки прийняла ще одного великого Сина многострадалної України.

В останню дорогу.

Похорони покійного Михайла Гайворонського відбулися в середу, дня 14 вересня, в полудневних годинах з церкви св. Юра при 7-мй вулиці на кладовище св. Івана, Міддел Виледж, Л. Ай. В церкві при великому здвигі народу відправили заупокійне Богослуження о. С. Журавецький. Співав хор під проводом Т. Онуфрика. До останньої Панахиди ставуше друг Покійного, о. Д. Борса з Ню Гейвен. Жалібну проповідь виголосив о. Журавецький, підкреслюючи довгі терпіння Покійного та велику творчу спадщину його життя.

ШУКАЮТЬ СВОЇХ РІДНИХ

УВАГА: Зголошувачів на Розшуки до З.У.А.Д.Комітету, прохається на початку листа доконче, подати під яким чином в розшуках було надруковане прізвище особи, яка вас, чи яку ви шукаєте.

За листами, чи адресами від скитальників, прохаємо звертатись безпосередньо до З.У.А.Д.Комітету, адресу якого подано при кінці.

Зголошувачів на розшуки не забувайте вложити вашу жертву на покриття поштових і бюрових видатків та за витрату часу на полегдження вашої справи.

ГРУПА — ЛИСТИ ДО:

18921 Лепіс Анастасію з д. о.Клатка з с. Добра, Ярослав, від Никируй Миколи.

18922 Манзак Степана і Антона з с. Середнього, Ліско, від Василя Мандзяка.

18923 Романчак Анастасію і Михайла, Штельма Остину з д. Бердар та знайомих від Пирко Івана і Анастасії Воробій.

18924 Максим Івана і Стефку

від Івана Кушей.
18925 Башак Феню з села Чорне, Ліско, від сестри Теклі Башак.

18926 Плєскул Ярослава з с. Литвинів, Підгайці, від Білик Остана.

18927 Твердовську Полонію з с. Варваринці, Теревовля, від Миколи Валового.

18928 Луць Петра з с. Махнів, Рава Руська, від сестри Агафії Труці.

18929 Билєн Броню д. Андрія зам. Сколе від Кошів Андрія.

18930 Гарбар Катерину з д. Загачевська з села Старява, Добромиль, від Марії Загачевської.

18931 Римяк Михайла, Петра і Воська, Прогоняк Михайла з с. Установи, Ліско, від Михайла Римяка с. Петра і Розалії.

18932 Килину Самарчук з с. Софіїполь, Тараша, від брата Паламарчук Прокопа.

18933 Довгунь Марію з села Дусівці, Перемишль, від тітчинного брата Бродило Івана.

18934 Вавришук Василя з Озютин, волость Кисилін, Волин, і двох братів священників П. з Кисиліна від Сокилі Петра.

18935 Скібінську Марію, Нетребську Анну і Марію, Батюк Володимира і Годованний Стефана всіх з с. Плавуца Велика, Зборів, від Мамус Степана.

18936 Коцуба Івана з с. Карів, Рава Руська, від Луць Петра.

18937 Котра Православна Церква вишле ашуренс доброму диригенту хору? Голоси-

ЖЕРЕБКИНЕНІЙ

(Докінчення зі стор. 2-гої)

услугах, так, як стоїть їхня православна церква і так, як цього вимагають сьогодні чеські комуністи від своєї католицької церкви.

Боротьба комунізму з церквою, то боротьба за духовність людини, а в першу чергу за виховний вплив на молоде покоління. Старше покоління не так то легко переконати гарними словами, тим більше, що вже перші дні нашої дійсності большевицького режиму говорять зовсім іншою мовою. Та на тих невірних Томів найдеється рада. Головне, вхопити молодь у свої руки та виховати на свій лад. Вишпити їм віру в єдиноспасеність комунізму, віру, що тільки в комуністичній спільноті кожний громадянин заспокоїть усі свої потреби — (гасло: „кожному по його потребі“). — До того комуністичного ідеалу треба прямувати шляхом, визначе-

ний в З.У.А.Д.Комітет у Філадельфії.

18938. До Таборових Управ в Німеччині! Просимо оголошити, що Бандрівського Андрія з с. Лісковатого, Добромиль, шукає Бандровський Григорій з Америки. Голоситись в З.У.А.Д.Комітеті у Філадельфії під ч. 18938.

18939. Галайовського Мирона з с. Свістальники, Рогатин, від Білика Михайла.

18940. Білянського Михайла від Романа Білянського.

18941. Федін Йосифа і Михайла, Комарницьких Михайла, Йосифа, Павлину і Катерину з Богородчан від Федін Івана.

18942. Пеюк Йосифа с. Василія і Магди з с. Копанки, Калущ від сестри Мес Анастасії.

18943. Односельчан з с. Манилівка, Зборів і Дмитра Світлика з тогож села від Кишка Миколи.

18944. Трофимак Симона з Козової, Бережани, від Стець Александра.

18945. Майстер Ілька з с. Кіщевині, Рудки, від Мацьків Катерини з с. Коропуж.

18946. Водала Михайла і Стельмащек Петра від Марухняк Марії.

ГОЛОСИТЬСЯ НА АДРЕСУ:

UNITED UKRAINIAN AMERICAN RELIEF COMMITTEE
P. O. Box 1661, Philadelphia, Pa.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ У. Н. СОЮЗУ!

ШИОКАРТИ

ПРОДАЄМО НА ВСІ КОРАБЛІ

ГРОШІ посилаємо до всіх країн і виплачуємо на останній пошті.
АФІДЕВИТИ, петиції та інші потрібні документи на спровадження кривих і знайомих до Америки зі скитальцями та інших країн.

ПРОДАЄМО дома та всякого роду бізнесу.
У всіх справах звертайтеся до звісного
НОТАРІАЛЬНОГО БЮРО.

S. KOWBASNIUK

377 EAST 10th ST., Near Ave. A NEW YORK 3, N. Y.

ЗБОРИ ВІДПІВ У. Н. СОЮЗУ

ФІЛАДЕЛФІЯ, ПА. — Квартальні збори Бр. св. Володимира, від 105, відбулися в неділю, 18. вересня, в годині 2. по полудні, в домі Громади Навстава, 2051 Ровей ул. Просимо всіх місцевих і позамісцевих членів обов'язково явитись на ці збори, вирішити складку та скористати з членських прав у дискусії над звітом чи доброю порадою для скріплення Братства. Радою повідомлено всіх тих новоприйдених до нашого Братства, які ще на зборах не були, як рівнож тих, які мають намір вийти в члени. Пригадується один одному про цей обов'язок явитись на збори точно в означеному часі. — Увправа.

ПОНКЕРС, Н. Н. — Тов. Подільська Січ, від. 8, буде мати місячні збори в неділю, 18. вересня, в год. 2. по полудні, в с. Кішубу, 13 Washington St. Просимо членів приїхати нових членів. — За уряд: Н. Мауэр, предс.; В. Мандайс, секр.

CLEVELAND, O. — Special notice to members of St. Basil Society, Branch 364. The organization is going to make a group picture this Sunday, Sept. 18, at 1:30 sharp, at the Ukrainian Home of the East Side, 3161 East 93rd St. All members please be present. — H. Kukiz, Pres.; S. Kraft, Treas.; E. Bilecky, Fin. Sec'y.

КАРТЕРЕТ, Н. ДЖ. — Тов. Запорозька Січ, від. 342, повідомляє всіх своїх членів, що місячні збори відбулися в неділю, 18. вересня, в годині 2. по полудні, в галі церковній. Просимо всіх членів явитись на час. Напоминаємо довгочасних членів заплатити свою належність, бо інакше будуть суспендовані. Котрі члени будуть платити по зборах, то на пізніше як в понеділок, 19. вересня, вечером до секретаря на адресу: John Markowicz, 287 Randolph St., Carteret, N. J. — I. Савчук, пр.; Н. Крпун, кас.; I. Маркович, секр.

ШАДІТЬ У ЛЕГКОМ СПОСІБ. КУПИТЕ СВОЇ БОНДИ ЧЕРЕЗ „ЛІВРОЛ СЕРВІС“

ХВОРИ НА НЕДЫГИ.

Носа (Sinus) і Катару

ЗНАХОДЯТЬ ПОЛЕКШУ В ТЕРПІННИХ ВИД ПРИПЛИВУ КРОВІ В НОСІ

Полекшу, що найменше від терпіння сальнуса, катару, смитолови, які повстають в наслідок припливу крові в носі, свідчать сьогодні знаходження про успіх рецепти, яка с в силі зменшити цей приплив крові в носі. Чоловіки і жінки, які в наслідок сальнуса мають нестерпні болі в носі, забиті ніздрі, болі вух, харкання і чихання, стверджують блаженну полекшу після зажиття цієї рецепти. KLORONOL коштує \$5, але боручи до уваги наслідки, це не є дорого, бо коштує тільки один цент за дозу. KLORONOL (увага, зазначайте, тільки так, як приписано) продається з гарантією звороту грошей.

Через спеціальну офіцеру, читачі цього часопису можуть дістати KLORONOL по знижених ціні. Треба лише вислати це повідомлення до SUM-LAR CO., Dept. A-118, 2700 CHURCH AVE., BROOKLYN 26, N. Y. і дістанете дві \$3 замість за \$5, отже \$1 зникає як заручина ціна. Не посилайте жадних грошей. Заплатіть поштарелі при відборі.

Імя _____
Адреса _____
Місто _____ Стрейт _____

ГРОШІ ПОСИЛАЄМО ДО ВСІХ КРАЇН СВІТА

ШИОКАРТИ - ПОДРОЖНІ ДОКУМЕНТИ

Продає різних бізнесів, домів, фарм, та різного роду асигнувань.

WESSON & BARTKIW

Steamship Agency

AIR PLANE TICKETS TO ALL PARTS OF THE WORLD

ПЕТРО БАРТКІВ

REAL ESTATE & INSURANCE BROKER, NOTARY PUBLIC

309 East 14th Street, Tel. ALgonquin 4-8254. New York 3, N. Y.

Д-Р РОМАН ОСІНЧУК

приймає відтепер хворих щодня (крім неділі)

від 11 до 12 год. рано і від 6 до 8. год. ввечір.

В суботи лише від год. 11 до 1-мої

В позаурядових годинах за попереднім замовленням.

Адреса: 23 EAST 7th STREET, NEW YORK 3, N. Y.

(між 2 і 3 Ешліями, напроти Української Католическої Церкви).

Телефон: GRamecy 3-6217.

НАПРАВА ПЕЧЕЙ

ВСІ ЧАСТИ ДО НАПРАВИ ПЕЧЕЙ вигукати, газових, нафтових, огрівачів парною і гарячою водою, як також усі нові печі можете дістати в

STOVE MFRS CORP.,

182-186 Mulberry St., Newark 1, N. J.

АДВОКАТ

WILLIAM KUZMA

806 South 16th St.

Newark, N. J.

Phone: ESsex 2-6836

БЕЗПЛАТНА ПРОБА

на рوماتичні болі

АРТРИТИЧНІ

Коли Ви ніколи не вживали ліку знаного ROSSE TABS, на ці незначні мускулярні недомогання і болю, злучені з ревматизмом і запаленням жил, або з нервовою запаленням, то чому не спробувати його СЬОГОДНІ на наш кош.

Піст вживають тисячі людей

впродовж 25 років.

БЕЗПЛАТНО ДЛЯ ЧИТАЧІВ

НАШОЇ ГАЗЕТИ

Запрошуємо Вас випробувати його без ніяких коштів. Дозвольте, щоб ми вислали Вам пакуку повної величини. ЗАЖИРАЙТЕ БЕЗПЛАТНО 24 ТАБЛІТКИ Ж. Коли не будете вдоволені палятиною — часовою — полекшою, зверніть нам решту і не будете нам винні нічого. Така проба не буде коштувати Вас ні одного цента. НЕ ВИСЛАЙТЕ ГРОШЕЙ. Пшліть лише неграйно Ваше ім'я і адресу до: ROSSE PRODUCTS COMPANY,

Dept. O-5,

2708 Farwell Ave., Chicago 45, Ill.

ІВАН БУБЬКО

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

заришук погребаний по \$150

заришук, там, який ви

ОБСЛУГА НАНКАРА

JOHN BUNKO

Licensed Undertaker & Embalmer.

437 E. 5th ST., NEW YORK CITY.

Dignified funerals as low as \$150.

Telephone: GRamecy 7-7661.

Comfortable air conditioned

Lytwyn & Lytwyn

UKRAINIAN

FUNERAL DIRECTORS

801 SPRINGFIELD AVENUE,

NEWARK, N. J.

and IRVINGTON, N. J.

Essex 5-5555

OUR SERVICES ARE AVAILABLE

ANYWHERE IN NEW JERSEY

ПЕТРО ЯРЕМА

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

Занимається похоронами

в БРОНКС, БРОУКЛІН, НЬЮ

YORK і ОКОЛИЦЯХ

129 EAST 7th STREET

NEW YORK CITY

Tel. ORchard 4-2568

BRANCH OFFICE & CHAPPEL:

707 PROSPECT AVENUE

(cor. E. 155 St.)

Bronx, N. Y.

Tel. MELOre 5-6577

ЛЕКЦІЇ

ЛЕКЦІЇ АНГЛІЙСЬКОЇ І УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

проф. д-р Володимир Безушко
818 North Franklin Street,
Philadelphia 23, Pa.

Зголошення приймає в год. 12-1: в початках найкраще письмово. Передачується мовні курси — в залежності від кількості зголошень.

АСЕКУРАС

ДОМАШНЮ ОБСТАНОВКУ, ДОМИ, АВТОМОБІЛІ, БІЗНЕСОВІ ЗАВЕДЕННЯ, ВІДНІ В ЗАВДАХ І В СКЛЕПІХ. ТАКОЖ АСЕКУРАСМО НА ЖИТТЯ СТАРШІХ І МОЛОДШИХ. МАСО ЛІТОЧУ АСЕКУРАЦІЮ.

Прийдіть подивитися на прекрасні виставки плакатів. Продасте, чи купите, ви ніколи не переплатите, ані ніхто нас не ошукає, якщо зайдемо тільки до одного українського офісу СТЕПАНА САЦЕВИЧА.

STEPHEN D. SATZEWICH

REAL ESTATE AND GENERAL INSURANCE

32 East 7th Street, GR. 3-0713 New York 3, N. Y.

AS THE BIG BLACK-MANED LION LUNGED TOWARD HER, JANE STOOD HELPLESS.

У хвилині, коли великий чорногровий лев пустився до Джени, вона почулася безпомічною.

OUT OF THE JUNGLE SHE THEN SAW A TAWNY STREAK—IT WAS TIKAR!

Та саме тоді вискочив з джунглів гнучкий звір... це був Тікар.

А з густи джунглів Тарзан слідував за долею своєї коханої дружини... підчас коли на краю міс-

---WHILE AT THE EDGE OF TOWN, JANE'S ONLY HOPE LAY IN TIKAR'S YOUTH AGAINST THE CRAFTY, OLDER LION'S EXPERIENCE.

течка єдиною надією Джени була сила молодого Тікара проти досвіду старого вуренованого льва.